■ سال بیست‌وهفتم ■ شماره ۷۷۰۸ ■ پنجشنبه ■ ۴ شهریور ۱۴۰۰

ایران

صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
مدیرمسئول: مهدی شفیعی
سردبیر: جواد دلیری

تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
پیامک: ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ روابط عمومی / نشانی: تهران خیابان خرمشهر،شماره ۲۰۸
صندوق پستی: ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵ / امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰۰
چاپ: شرکت چاپ جام‌جم / سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی
چاپخانه همشهری
سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
تهران خیابان خرمشهر شماره ۱۶ / پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ (۰۲۱)
انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران: ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲
http://irannewspaper.ir

اذان ظهر ۱۳/۰۶ | اذان مغرب ۱۹/۵۹ | نیمه شب شرعی ۰۰/۲۲ | اذان صبح فردا ۵/۰۴ | طلوع آفتاب فردا ۶/۳۲

سخن روز

مولی امیرالمؤمنین علیه‌السلام: ای آدمیزاد! تو خود وَصیّ خود باش و هرچه دوست داری که بعد از خودت در مال توعمل کنند خودت امروز بدان عمل نما.
نهج‌البلاغه، کلمهٔ ۲۴۶

داوود گنجه‌ای: امید هر کشوری همیشه به جوان‌هاست

امید هر کشوری همیشه به جوان‌هاست؛ جوان‌هایی که با فکر و ایده خوب برای افق‌های روشن تربیت شوند. جشنواره موسیقی جوان در درجه اول نیاز به حمایت مادی و معنوی دارد. باید بتوان بقای این جشنواره و کیفیت برگزاری آن را تضمین کرد و در مرحله بعدی وقتی به‌عنوان یک جشنواره جدی و تأثیرگذار تداوم پیدا کرد، می‌شود از آن توقع داشت که جوانان را به مسیر درست علمی و هنری هدایت کند.

بخشی از گفته‌های داور بخش کمانچه جشنواره موسیقی جوان با روابط عمومی جشنواره

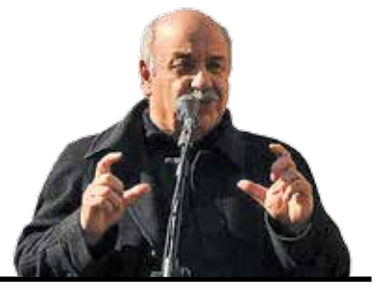

گفتند: داروی دل چیست؟
گفت: از مردمان دور بودن

تذکرة الاولیا
عطار

نـــگاره
پریسا نوراللهی

صلح برای دنیا

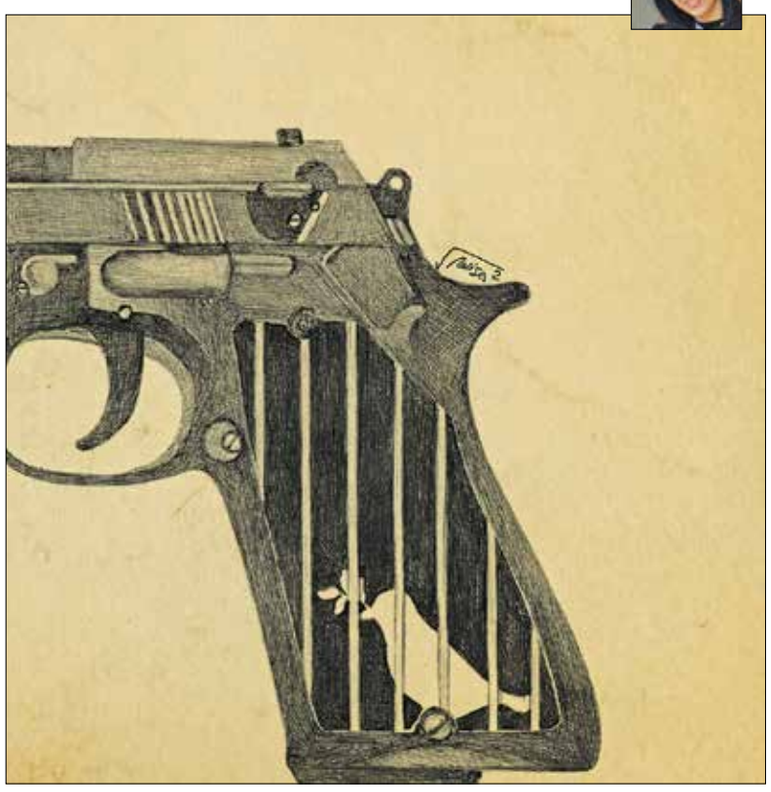

هنرمندان در فضای مجازی

فضای مجازی هنرمندان در شبانه روز گذشته اختصاص دارد به پیام‌های تبریک به مناسبت تولد رضا بهبودی و مهران غفوریان. همچنین برخی از هنرمندان هم مردم را در شرایط سخت کرونا دعوت به خانه‌نشینی و رعایت پروتکل‌های بهداشتی کرده‌اند.

■ **چهره‌ها**

نوید محمودی کارگردان و نویسنده در صفحه‌اش با انتشار یک کلیپ به نام جان دریا از صدای جادویی فرهاد گفته است اینکه در این روزهای کرونایی باید گذر کنیم. او نوشت: «مشکل است اما از این بن‌بست باید بگذریم/از میان دیوهای مست باید بگذریم/ هموطن چیزی بگو تا این هوا دیگر شود/نیست گر پر نیست پروا نیز ما را یا مدد/از فراز این بلند پست باید بگذریم/یک واقعیت وجود دارد و آن هم گذشتن از این روزهای سخت است از این روزهای ناگوار، از این روزهای دشوار، از این روزهای سخت با امید.»

ناهید طباطبایی نویسنده خوش ذوق که سال ۹۴ کتاب «خُنَکای سپیده دم سفر» را توسط نشر چشمه به چاپ رسانده است، سطوری از کتابش را در صفحه‌اش منتشر کرده است. او نوشته: «یک لحظه فکر کرد انگار خواب می‌دیده، خوابی به درازای یک عمر. زیور دیگر آن دختر هفده ساله‌ای نبود که به زندان آمده بود. زیور زنی بود چندین ساله، زنی با خاطرات یک دزد، یک قاچاقچی یک قواد و چندین عاشق، زیور خیلی بزرگ شده بود.»

بهرام رادان بازیگر و تهیه‌کننده سینما که این روزها تهیه کننده فیلم «علفزار» است، در صفحه شخصی‌اش از حضور ستاره پسیانی بازیگری که در جشنواره فیلم فجر و تئاتر فجر جایزه گرفته خبر داده است. او نوشته: «پس از اعلام نام پژمان جمشیدی و سارا بهرامی، ستاره پسیانی نیز به جمع بازیگران فیلم سینمایی «علفزار» پیوست و جلوی دوربین این فیلم رفت.» بهرام رادان این فیلم را برای اکران در جشنواره فیلم فجر سال ۱۴۰۱ آماده می‌کند.

صدرالدین زاهد عکسی از کارگاه عملی بازیگری در خانه هنرمندان و به نقل خاطرات از تمرین گذاشته است. در بخشی از این خاطرات آمده است: «نقل است از شاهین سرکیسیان که می‌گفت من آنقدر نمایشنامه مکتوب را با بازیگرانم روخوانی می‌نمایم که متن به پاهای بازیگران بریزد؛ آنوقت است که به آنها اجازه حرکت می‌دهم.»

■ **تازه‌های‌نشر**

نشر ایران‌بان هم کتاب «پسر کاملاً جدید» را معرفی کرده است. شهلا انتظاریان درباره این کتاب نوجوان نوشت: «دیوید آلموند با پسر کاملاً جدید آمده تا از دنیای جدیدی بگوید که احتمالاً در آینده دیگر جدید یا عجیب نخواهد بود. روزی که روبات‌ها در کنار بچه‌های دیگر در مدرسه درس بخوانند! جالب است نه؟ شاید هم کمی ترسناک! موضوع متفاوت و تازه‌ای است، در عین حال که آلموند در این کتاب همان دغدغه‌های همیشگی خود را دارد. او از آزادی حرف می‌زند، نقدهای جدی به مدرسه دارد، هنر را عاملی نجات‌بخش می‌داند که در رشد فردی مؤثر است، و در دوران پیچیده نوجوانی حامیانی را معرفی می‌کند که می‌توانند به نوجوان کمک کنند تا از این مسیر راحت‌تر عبور کند.»

صفحه کتاب آمه این بار **احسان محمدی** را با آثاری همچون «جنگ بود»، «شیوه دلبری و متروآشوبی»، «گنجینه پنهان» و «مارکز در تاکسی» به دوستداران کتاب معرفی کرده است و نوشته است: «او که سابقه همکاری با روزنامه‌های اعتماد، شرق، روزگار، آرمان، جهان صنعت و... را دارد به واسطه تحلیل‌های متفاوت و به زبان ساده و قصه‌گو بین مخاطبان بویژه در فضای مجازی شهرت زیادی دارد. کتاب آمه از این نویسنده، «جنگ بود» را در کارنامه کاری خود دارد.»

یادداشت

حمایت از پیکره نحیف موسیقی و هنر

بردیا صدر نوری
نوازنده و آهنگساز

امروزه جهان تحت تأثیر گونه‌های مختلف ویروس کووید۱۹ و بیماری کرونا، شرایط ویژه‌ای را تجربه می‌کند که تا کنون چنین تجربه‌ای را آن هم در این وسعت جغرافیایی و فراگیری نداشته است. در چنین موقعیتی، ارائه خدمات و کارکردها در همه حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و هنری و... با چالش و آسیب جدی مواجه شده است. در این میان، دولت‌ها در سراسر جهان سعی کرده‌اند تا با پیش‌بینی و برنامه‌ریزی‌های ممکن، تا حدی اوضاع نابسامان را کنترل کنند و از وارد آمدن آسیب‌های بیشتر به مردم و فعالان عرصه‌های مختلف از جمله هنرمندان جلوگیری نمایند و از طرفی به جبران خسارت‌های وارده به آنها بپردازند. در کشورهای دیگر، با سخت گیری‌های جدی برای رعایت پروتکل‌های بهداشتی از یک طرف و گسترش واکسیناسیون عمومی، اوضاع تا حد زیادی کنترل شد به گونه‌ای که کم کم فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و هنری آغاز شد. کنسرت‌ها و نمایش‌ها دوباره شکل گرفت و مردم بعد از ماه‌ها توانستند از این برنامه‌های هنری بهره‌مند شوند. در دوره تعطیلی اجراهای زنده و کنسرت‌ها نیز، شبکه‌های متعدد تلویزیونی و فضای مجازی سعی در پر کردن این خلأ کردند و با بازپخش کنسرت‌ها و نمایش‌های گذشته یا پخش آنلاین کنسرت‌های زنده، نقش مهمی در حفظ روحیه شاداب مردم و کاهش آلام آنان ایفا کردند.

اما در کشور ما بنا به عللی که از حوصله این بحث خارج است اوضاع به گونه مناسبی پیش نرفت و نتیجه آن، تداوم تعطیلی کنسرت‌ها و اجراهای هنری و عدم امکان برنامه‌ریزی برای آینده و وارد آمدن خسارت بسیار به فعالان عرصه هنر و موسیقی شد. هرچند دولت تلاش کرد با تزریق منابعی از طریق صندوق هنرمندان یا نهادهای ذیربط دیگر به جبران خسارت بپردازد، اما فقدان اجراهای هنری و کنسرت‌ها ضربه سهمگینی بر پیکره نحیف موسیقی و هنر کشور وارد کرد.

از طرفی محدودیت‌های موجود و عدم امکان پخش تصاویر موسیقی و کنسرت‌ها در شبکه‌های تلویزیونی کشور، فرصت مهمی را از موزیسین‌ها و هنرمندان و علاقه‌مندان موسیقی گرفته است و طبیعتاً آنها را به سمت ارائه یا استفاده از موسیقی در فضای مجازی یا شبکه‌های تلویزیونی برون مرزی سوق می‌دهد و تحت این شرایط است که موسیقی و بویژه موسیقی ملی و کلاسیک ایرانی و موسیقی نواحی ما بزرگترین خسارت را متحمل می‌شود.

در این میان، تعدادی از هنرمندان و علاقه‌مندان موسیقی، از ظرفیت‌های فضای مجازی و از طریق اینستاگرام و کانال‌های تلگرامی و پلتفرم‌های موسیقی (که البته بسیاری از آنها فیلتر هست) سعی در ارائه موسیقی به مخاطبین دارند که قطعاً گستردگی و تأثیرگذاری شبکه‌های تلویزیونی را ندارد و تعداد بینندگان آن نشان می‌دهد که استقبال چشمگیری نیز از آنها نشده است.

ضدآفتاب مرغوب

خاتون، روایت سال‌های اشغال

بهاءالدین مرشدی
داستان‌نویس

دیروز سوم شهریور سالروز اشغال ایران توسط متفقین در سال ۱۳۲۰ بود و همین ماجرای ورود رسمی ایران به یک جنگ است. درست هشتاد سال از این واقعه گذشته و سریال «خاتون» به کارگردانی تینا پاکروان سراغ این موضوع رفته و تا این‌جای ماجرا دو قسمت از این سریال به شبکه نمایش خانگی آمده است. در شلوغی سریال‌هایی که مدام بیشتر و بیشتر می‌شود و سریال‌سازی دارد به یکی از مهم‌ترین بخش‌های صنعت سرگرمی تبدیل می‌شود آن هم در زمان همه‌گیری ویروس کرونا که مردم باید در خانه‌ها بمانند و چه سرگرمی‌ای بهتر از سریال‌ها برای این در خانه ماندن.

البته هنوز نمی‌شود درباره این سریال تصمیم گرفت و گفت چه چیزهایی در خودش دارد و قرار است چه بشود و چه سرنوشتی در انتظارش است و مخاطب‌ها قرار است چه چیزهایی در این سریال ببینند. در این ۳ قسمت ما فعلاً درگیر معرفی شخصیت‌ها هستیم و هنوز هم بسیاری از آنها که در تیتراژ آمده‌اند به سریال وارد نشده‌اند و تا اینجا هم می‌دانیم سریال درگیر ماجرایی کمابیش عاشقانه است که معلوم نیست چه سرانجامی دارد. فضای شمال ایران و فعلاً حضور متفقین در ایران. اما فکر می‌کنم مشکل عمده‌ای که در سریال‌سازی ایرانی وجود دارد درگیر نشدن سازندگان با قصه است، یعنی بیشتر این سریال‌ها روایتگر هستند و قصه‌پرداز نیستند یعنی مثلاً روایت ایران در زمان اشغال متفقین و نه داستان آدم‌های یک دوره. سه قسمت منتشر شده تنها روایتگر بوده و قصه‌پرداز نبوده. اینکه می‌گویم قصه‌پرداز نبوده یعنی چه دلیل دراماتیکی می‌توانید در این سریال پیدا کنید که شما را برای ادامه دادن ترغیب کند؟ چه کنشی ایجاد شده که مخاطب دلش بخواهد هفته بعد هم منتظر باشد و ادامه بدهد. تا این جای این سریال ما با معرفی سروکار داریم، اتفاقی رخ نداده. اگر اتفاق را جنگ بدانیم باید بگویم جنگ بستر ماجراست و اصلاً اتفاق نیست. بنابراین تا اینجای کار این سریال، سریالی قصه‌گو و اتفاق‌محور نیست. اتفاق‌هایی که در این سریال می‌افتد کاملاً برای رنگ‌آمیزی به کار رفته‌اند. مثلاً گم شدن زن دایی، خالی کردن انبار، خباثت‌های نقش شبنم مقدمی و... اینها همه و همه اتفاق محوری نیستند. اینها رنگ‌آمیزی هستند نه کشش و کشمکش و کنش دراماتیک. سریال یعنی تعلیق‌های مداوم که شما را مشتاق به دیدن بکند. اجازه بدهید این سریال را مثلاً با سریال «زخم کاری» ساخته محمدحسین مهدویان و همین قسمت آخرش مقایسه کنم. همه متعجب و انگشت به دهان نتیجه‌گیری همین قسمت اخیر بودند. نه اینکه بگویم این سریال بی‌نقص است بلکه فقط دارم مقایسه می‌کنم که پسر مالک قصه‌اش تا اینجا اگر برای رنگ‌آمیزی بوده از اینجا وارد قصه‌پردازی و کشش ماجرا می‌شود و اکت‌های جدیدی را هم در پی خواهد داشت. این تنها یک نمونه است.

به گمان من سریال‌سازی برای تلویزیون با سریال‌سازی برای شبکه نمایش خانگی متفاوت است. در تلویزیون هرچه به خورد مخاطب داده شود مجبور است ببیند و بودجه‌اش تأمین است اما سریال شبکه نمایش خانگی باید بتواند مخاطب را ترغیب به دیدن کند. بنابراین شما نمی‌توانید به قول معروف در سریال آب ببندید و مخاطب هم بگوید دست شما درد نکند. شما باید مخاطب را راضی کنید و تا اینجای ماجرا «خاتون» حداقل مرا به‌عنوان یک مخاطب نتوانسته راضی کند.

کتابی برای برنامه‌ریزان و دست‌اندرکاران فرهنگی

پیشنهاد

کتاب «به سوی دولت فرهنگ» در پی انتشار سلسله گفت‌وگوی‌های تجربه نگاری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت دوازدهم از سوی پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات منتشر شد. این کتاب که با عنوان روزگار فرهنگ، هنر و رسانه در دولت دوازدهم و گفت‌وگو با سیدعباس صالحی است، در ۲۰۵ صفحه در بخش‌های مختلف و در قالب کلان برنامه‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این بازه زمانی به چاپ رسیده است؛ در مدخل این کتاب به اصول راهبردی در برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های این وزارتخانه اشاره شده است و در ادامه به کلان برنامه‌های وزیر فرهنگ در قالب ۹ کلان برنامه تقویت ظرفیت‌های عمومی، بهبود کسب و کارهای فرهنگی، عمومی‌سازی دسترسی فرهنگی، شفافیت، هوشمندسازی فرهنگی، انسجام بخشی دستگاه‌های فرهنگی، ارتقای محتوای تولیدات فرهنگی هنری، گسترش مناسبات فرهنگی ایران و جهان و گسترش گفت‌وگوهای فرهنگی پرداخته شده است.در بخش پایانی هم گفت‌وگوی صالحی با عنوان چالش‌های تحقق برنامه‌ها، پیش روی مخاطبان قرار گرفته است. گفت‌وگوهای این کتاب از سوی همایون امیرزاده و محمدرضا بهمنی صورت گرفته و با تنظیم و تدوین اسماعیل یزدان‌پور منتشر شده است. در بخشی ازمقدمه کتاب آمده:«انقطاع حافظه سازمانی در سطوح مدیران عالی و میانی سازمان‌ها یکی از چالش‌های جدی در جا به جایی‌های سیاسی و تغییرات دولت ها است، چون آنگونه که برای مراقبت و انتقال ساختمان، تجهیزات، منابع مالی و سایر منابع ملموس سازمانی تمهید و تدارک صورت گرفته، سازوکار و مقررهایی برای جابه‌جایی دارایی‌های نامشهود در نظر گرفته نشده است.» آنطور که در ادامه این نوشته آمده ،با شناخت این چالش در نظام دیوانسالاری کشور، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دولت دوازدهم، مسأله مستندسازی و انتقال تجارب مدیریتی و برنامه‌ای یا دانش ضمنی به دوره‌های بعدی مدیریتی این وزارتخانه و سایر مدیران و کارشناسان فرهنگی کشور را در دستور کار قرار داده است. در این نکات تجربیات خوبی پیش روی مدیران و برنامه‌ریزان فرهنگی کشور قرار گرفته است.

■ **«به‌سوی دولت فرهنگ»**
■ **ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات**

منابع نهضت عاشورا - ۱۴

«مثیر الاحزان»، برانگیزنده احساسات

آیین

اسماعیل علوی
دبیر گروه پایداری

«مثیرالاحزان» (برانگیزاننده غم‌ها) منبعی نسبتاً مشهور و مطرح در نقل تاریخ و واقعه عاشوراست که تألیف شیخ نجم‌الدین جعفربن محمدبن نما حلی (۵۶۷-۶۴۵ق) یکی از فقهای بزرگ شیعه واستاد علامه حلی است. مثیرالاحزان در سه بخش به تاریخ زندگی امام حسین(ع)، وقایع عاشورا و ماجراهای سفر اسرا به شام، به شیوه مقتل‌نویسی پرداخته است. از این کتاب با نام «مقتل ابن نما» هم یاد شده، ترجمه فارسی مثیرالاحزان با عنوان «در سوگ امیر آزادی» منتشر شده است. علامه مجلسی و شیخ تقی‌الدین ابراهیم کفعمی این کتاب را ستوده و مجلسی متن کامل آن را در جلد دهم بحارالانوار و کفعمی در مصباح خود آورده‌اند.

عبد المولی طریحی در مقدمه نسخه‌ای از مثیرالاحزان که در سال ۱۴۰۶ق منتشرشده تألیف این کتاب را به ابوابراهیم محمدبن جعفر (۵۶۷-۶۴۵ق) ملقب به نجیب‌الدین (پدر جعفربن محمد)، از شاگردان ابن ادریس و استاد شیخ سدیدالدین حلی(پدر علامه حلی) و سیدبن طاووس، نسبت داده است. صاحب روضات نیز با اینکه کتاب را به جعفربن محمد ابن نما نسبت داده اما این احتمال را نیز مطرح کرده که مؤلف کتاب مثیرالاحزان نوه ابن نما باشد.

انگیزه تألیف مثیرالاحزان مقتلی طولانی‌تر از «لهوف»(تألیف سیدبن طاووس) و کوتاه‌تر از «وقعه الطف»(تألیف ابو مخنف) بوده تا در سفر و حضر به کار آید، مقتلی که نه ملال مقاتل طولانی با ذکر جزئیات و حواشی را در برداشته باشد و نه آنقدر مختصر باشد که برخی گزارش‌ها به‌صورت ناقص نقل شده باشد. مؤلف در مقدمه کتاب ضمن توضیح دراین ارتباط می‌گوید: «چون مقتل‌های موجود مفصل یا موجز است، به نگارش این کتاب پرداختم و آن را متوسط ساختم.

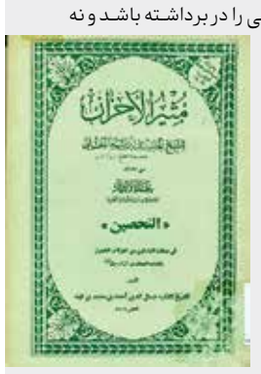

همچنین مطالبی در این کتاب گنجاندم که بسیاری از مصنفان از آوردن آن اهمال کردند و مؤلفان از آن غفلت ورزیدند.»

مؤلف کتاب مثیرالاحزان به شیوه متقدمین فقط به بیان روایات تاریخی پیرامون رخداد عاشورا پرداخته و تحلیلی از خود ارائه نمی‌دهد و مطلبی درارتباط با علل و عوامل نهضت عاشورا وانگیزه‌های شکل‌گیری آن به دست نمی‌دهد. ویژگی این کتاب گزارشی منسجم به شیوه مقتل نگاری از واقعه عاشورا و نقطه ضعف آن عدم ذکر اسناد و سلسله روایت به‌طور کامل است که دلیل آن قصد مؤلف برای مقتل‌نویسی و نه تاریخ نگاری است.

«شیخ آقا بزرگ تهرانی»(۱۳۴۸ - ۱۲۵۵ ش) در اثر معروف خود الذریعه به دو ترجمه از «مثیرالاحزان» به زبان اردو اشاره دارد. مثیرالاحزان درمیان مقاتل از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است و بسیاری از عالمان شیعه روایت‌های آن را معتبر دانسته‌اند. از همین نویسنده دو اثر دیگر مرتبط با تاریخ عاشورا و حواشی آن برجای مانده که یکی «اخذ الثار فی احوال المختار» و دیگری «ذوب النضار فی شرح اخذ الثار» نام دارند. در این دو کتاب به تناسب به واقعه عاشورا اشاراتی آمده و موضوع اصلی کتاب قیام مختار و سایر قیام‌های بزرگ و کوچک در خونخواهی اباعبدالله الحسین(ع) است.

عکس نوشت

ایران سرزمین شگفتی‌هاست. یکی از شگفتی‌های آن که می‌تواند برای مردم عادی و البته توریست‌ها جذاب باشد، پدیده گل فشان‌ها است که در سیستان و بلوچستان مشاهده می‌شود. خبرگزاری صداوسیما گزارش تصویری از این پدیده منتشر کرده است و درباره آن نوشت: «این پدیده‌ها، علاوه بر زیبایی‌شان، خواص درمانی زیادی هم دارند و گردشگران بسیاری را به‌سمت خود می‌کشانند.»